

Co přináší aktualizace MIFID?

(MiFID II / MiFIR / PRIIPs / MAD II / MAR)

Martin Křivánek, ACCA, FRM

---

10. října 2017

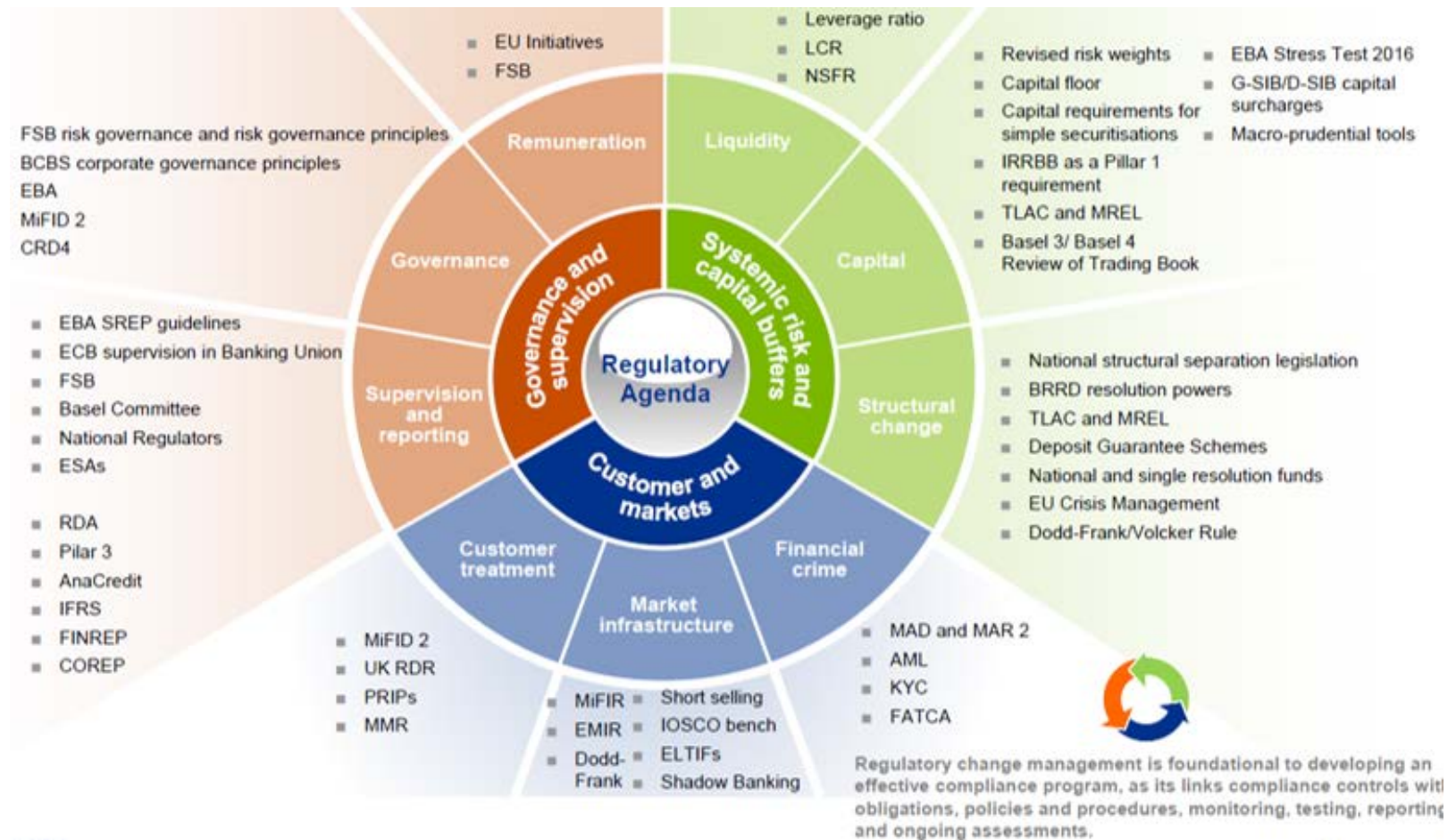
Jak to vše začalo... „big picture“

— G20 si stanovila ambiciózní agendu reforem v roce 2008

- Účetní standardy
- Ratingové agentury
- Insolvency
- Regulační standardy
- “Nespolupracující” jurisdikce
- Kapitál
- Deriváty
- Likvidita
- Řízení rizik
- Odškodnění
- Hedgeové fondy
- Regulace makroekonomické obezřetnosti
- Sekuritizace

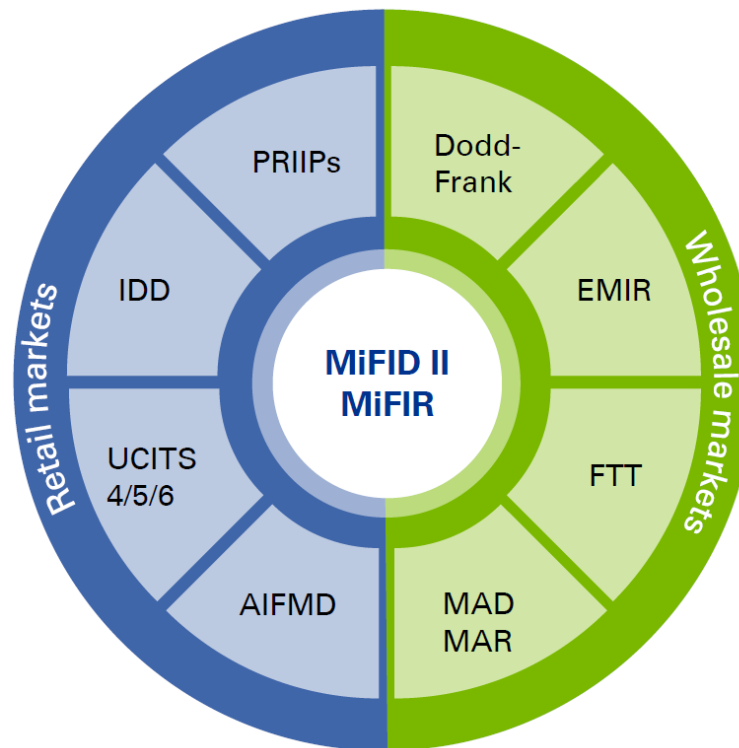
Aktuálně se nacházíme v cca. 80% cesty (původně) 10 letého programu reforem

Přehled vybraných regulatorních změn

Regulace finančního trhu - přehled

MiFID II se stal pojícím bodem velmi komplikované nové regulace finančního trhu.

MiFID II / MiFIR - Hlavní otázky

MiFID II / MiFIR – Otázky a odpovědi

Co je MiFID II?

MiFID II/MiFIR („MiFID II“) je nová verze Směrnice Evropského parlamentu a Rady o trzích finančních nástrojů (Markets in Financial Instruments Directive – „MiFID“)

Publikována v Úředním věstníku Evropské unie 15. května 2014

Vzájemné propojení s jinými reformami přidává na komplexnosti zavedení, má širší dopad skrze celou instituci

Přesahuje mnohé národní regulace a vyvolává tak potřebu nových procesů a standardů

MiFID II / MiFIR - Otázky a odpovědi

Co je nové?

Zužuje výjimky z MiFID I a zasahuje tak širší spektrum subjektů a produktů

Rozšiřuje a posiluje důraz na transparentní reporting a ochranu investorů

Zavádí novou regulaci obchodování a clearing obchodů s OTC i exchange-traded deriváty

MiFID II / MiFIR - Otázky a odpovědi

Na koho se bude vztahovat?

*obecně se jedná o všechny osoby, které poskytují investiční služby třetím osobám

MiFID II / MiFIR - Otázky a odpovědi

Jaké hlavní výzvy přináší?

Příprava na rozsah změn technických standardů

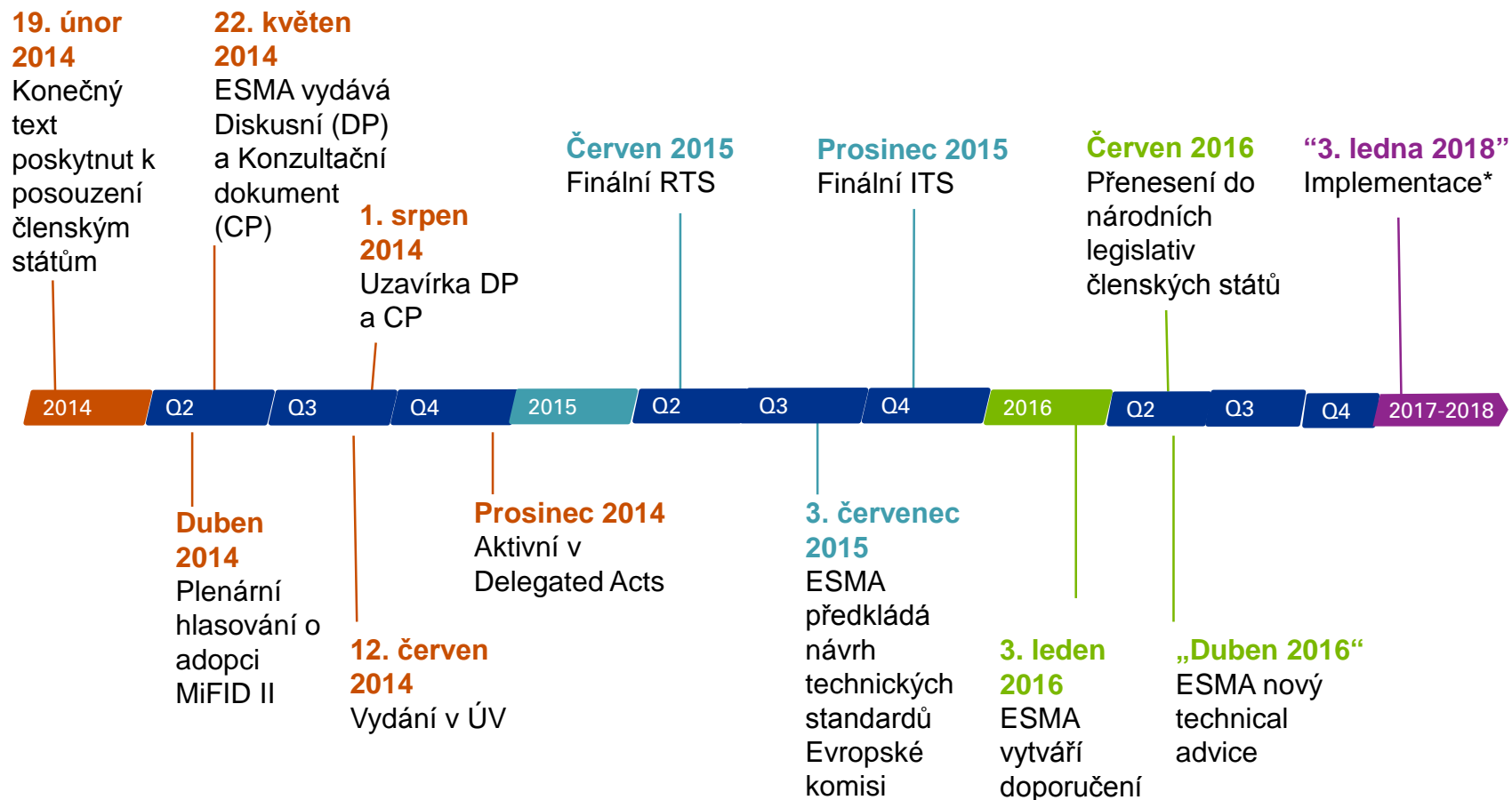

Posouzení udržitelnosti některých produktů a služeb či způsobu jejich poskytování, soulad firemních procesů s nařízením

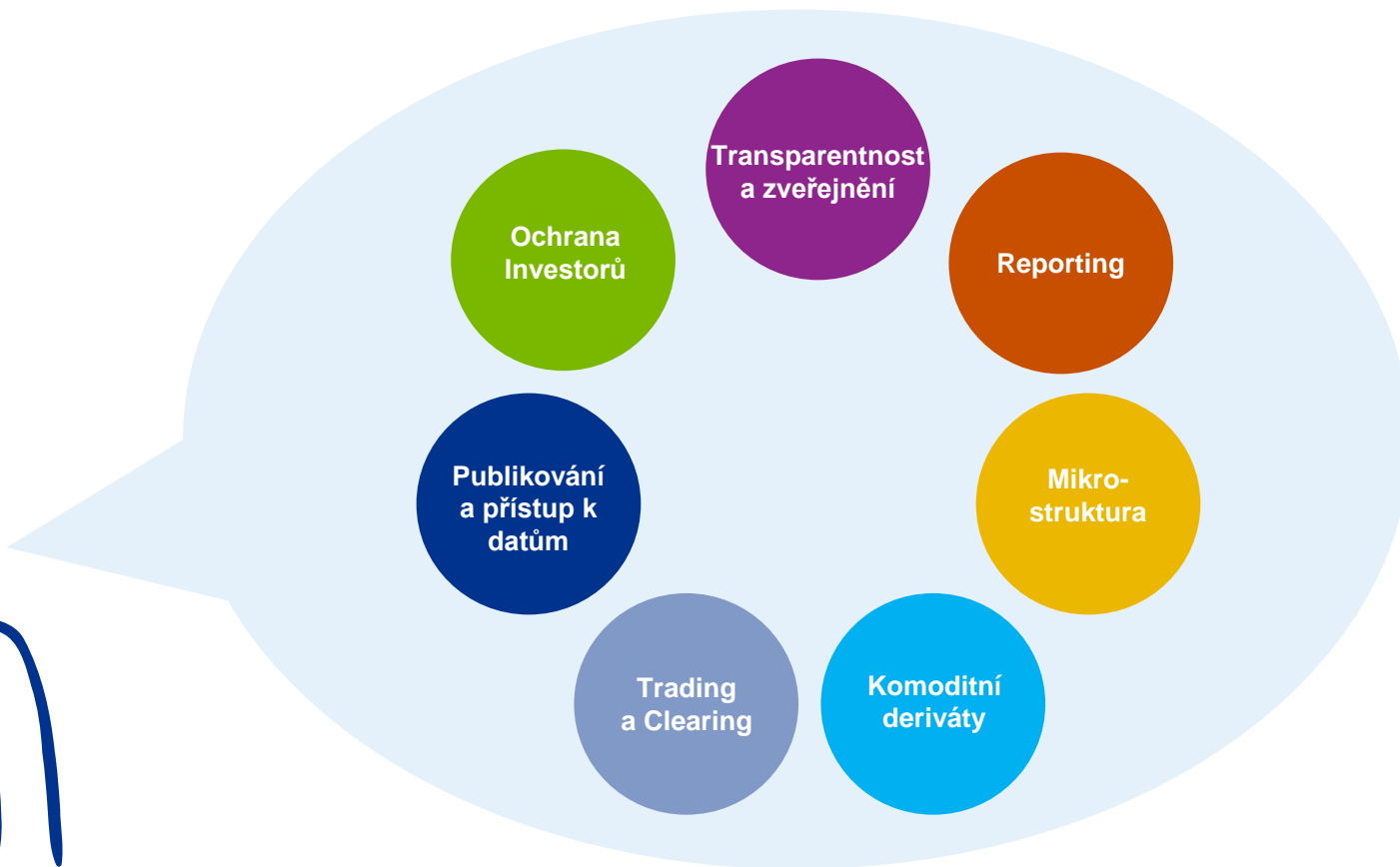
Posouzení způsobu řízení regulatorního portfolia za účelem dosažení efektivity, snížení nákladů a dosažení synergií v rámci nezbytných změn lidských zdrojů, procesů a technologií.

Časová osa implementace

*Evropská komise v únoru 2016 posunula účinnost MiFID II a MiFIR o 1 rok. Důvodem je nedostatečná připravenost systému na úrovni EU pro sběr dat o finančních nástrojích. Viz: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-265_en.htm

Hlavní okruhy

Prioritní akce podle okruhů

Hlavní okruhy

Dopady

Ochrana
Investorů

- Nastavení rolí v rámci řídicího a kontrolního systému („MiFID II officer“, „asset preservation officer“)
- Střety zájmů, odměňování
- Posouzení udržitelnosti stávajícího obchodního modelu a jednotlivých služeb
- Přehodnocení stávajících produktů a služeb z důvodu nových definic investičního poradenství, komplexních produktů, balíčkových produktů a cílových trhů
- Přenastavení procesů v oblasti investičního poradenství
- Aktualizovat klientskou dokumentaci do souladu s MiFID II
- Redesign investičního dotazníku

Prioritní akce podle okruhů

Hlavní okruhy

Dopady

Transparentnost a zveřejnění

- Identifikace produktů a obchodních míst podléhajících před- nebo po-obchodnímu zveřejnění
- Připravení infrastruktury pro „real time“ zveřejňování cen
- Vytvoření rozhodovacích stromů pro zveřejňování před- a po-obchodních informací pro různé nástroje
- Nákladová transparentnost – ex ante a ex post
- Pravidla provádění pokynů za nejlepších podmínek a zveřejnění TOP 5 převodních míst pro jednotlivé třídy finančních nástrojů

Reporting

- Posouzení neefektivnějšího způsobu získávání dat z datových skladů s cílem vyhnout se duplicitám v reportingu obchodů a transakcí
- Zajištění získávání potřebných dat v rámci procesu schvalování klientů

Prioritní akce podle okruhů

Hlavní okruhy	Dopady
 <p>Mikro- struktura</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zřízení seznamu klientů používajících přímý elektronický přístup na trh • Identifikace klientů a vnitřních útvarů obchodujících pomocí algoritmů a jejich strategie • Zavedení nutných systémů, kontrol a monitorování v reálném čase
 <p>Komoditní deriváty</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zhodnocení pozice komoditních derivátů a souvisejících aktiv, zda podléhají limitům pozic a dennímu reportingu • Identifikace obchodních míst pro reporting pozic
 <p>Obchodování a Clearing</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zvážen, zda existující obchodní aktivity spadají do nových definic MTF, SI nebo OTF • Přehodnocení přechodu na jiný obchodní systém
 <p>Publikování a přístup k datům</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vybudování publikačních kanálů pro posílání před- a po- obchodních dat • Zajištění rozdělení dat dle obchodních míst aby firmy mohly získávat jen data dle potřeby

Výzvy pro interního auditora

MIFID II / MIFIR

Výzvy pro interního auditora

Rozsah nové regulace

- Level 1 texty (D, R), Level 2 texty (DA), Level 3 texty (Q&A, G)
- Lokální úprava (ZPKT, prováděcí vyhlášky, Q&A ČNB)
- Komunikace v rámci ČBA, AKAT, ...

= tisíce stran textu

Výzvy pro interního auditora

Komplexnost dopadu

- Front office → back office
- Corporate Governance → IT systémy
- Klienti, zaměstnanci, distributoři, tvůrci produktu, poskytovatelé dat, auditoři/poradci, třetí strany
- Právní dopady, IT systémy, procesy, data, lidé, interní předpisy
- Požadavek na vícečlenný tým s komplexní znalostí různých témat (posílení / outsourcing ?)
- Vyšší specializace v rámci IA, zvýšení know how

Výzvy pro interního auditora

Nejasnost výkladu

Dynamika změny

Mění se obchodní model, produkty a cíle

Mění se tržní prostředí

Interakce s ostatními regulacemi

(MAD II/MAR, PRIIPs, UCITS, EMIR, CRD IV/CRR, GDPR, ...)

...

Děkuji za pozornost

Martin Křivánek, ACCA, FRM

Senior Manager, Risk Consulting

+420 602 496 650

mkrivanek@kpmg.cz

Přílohy

Proces obchodování

MiFID II / MiFIR - vybraná témata

Přehled obchodních systémů

Regulovaný trh (RT)	MTF	OTF
Mnohostranný systém, který provozuje nebo řídí organizátor trhu a který sdužuje nebo usnadňuje sdužování zájmů více třetích stran týkajících se nákupu či prodeje finančních nástrojů, uvnitř systému a v souladu s jeho závaznými pravidly , tak, že výsledkem je uzavření smlouvy týkající se finančních nástrojů přijatých k obchodování podle jeho pravidel nebo systémů.	Mnohostranný systém, který provozuje investiční podnik nebo organizátor trhu a který sdužuje zájmy více třetích stran týkajících se nákupu či prodeje finančních nástrojů, uvnitř systému a v souladu s závaznými pravidly , tak, že výsledkem je uzavření smlouvy.	Mnohostranný systém, který není regulovaným trhem ani mnohostranným obchodním systémem a ve kterém mohou na sebe vzájemně působit zájmy více třetích stran týkající se na nákupu či prodeje: <ul style="list-style-type: none"> - dluhopisů, - strukturovaných finančních produktů, - povolenek na emise či - derivátů tak, že výsledkem je uzavření smlouvy.
Akciové i jiné finanční nástroje.		Jen neakciové finanční nástroje.
Vzájemně úzce sladěny definice RT a MTF tak, aby bylo zřejmé, že účinně plní stejnou funkci organizovaného obchodování.		Kategorie je široce vymezena , a měla by tak nyní i v budoucnosti pokrýt všechny typy organizovaného provádění a sjednávání obchodů, které neodpovídají funkcím či regulativním specifikacím stávajících obchodních systémů.
RT a MTF by nemělo být dovoleno provádět pokyny na účet zákazníka za použití svého vlastního kapitálu .		Existují určité výjimky , kdy je možné použít svůj vlastní kapitál.
Zájmy sdužovány v systému prostřednictvím závazných pravidel stanovených organizátorem systému. Pravidla neponechávají RT nebo organizátorovi trhu nebo investičnímu podniku provozujícímu MTF žádnou volnost v rozhodování o tom, jak se mohou zájmy vzájemně ovlivňovat.		Organizátor OTF by měl provádět pokyny na základě volného uvážení s tím, že případně podléhá požadavkům předběžné transparentnosti a povinnosti nejlepšího způsobu provedení . Investiční podnik nebo organizátor trhu provozující OTF by se <u>měl řídit svým uvážením na dvou úrovních</u> : <ul style="list-style-type: none"> - zaprvé, pokud se bude rozhodovat o zadání pokynu v organizovaném obchodním systému nebo o jeho opětovném stažení a - zadruhé, pokud se bude rozhodovat o tom, že nespáruje konkrétní pokyn s pokyny dostupnými v systému v určitý okamžik, je-li to v souladu s konkrétními pokyny zákazníků a s povinností nejlepšího způsobu provedení. Organizátor trhu nebo investiční podnik provozující OTF by měl jasně oznámit uživatelům daného obchodního systému za jakých podmínek se bude řídit svým uvážením. Není možnost současně jednat jako systematický internalizátor.

Systematický internalizátor – co to je?

- **Doposud dle MiFID I:**

- Investiční společnosti, které na vlastní účet z vlastní knihy obchodovaly s akciemi

- **Nově dle MiFID II:**

- Definice bude i **kvantitativní** – předpokládá se, že ji splní většina bank v ČR obchodující dluhopisy přes OTC nebo OTC deriváty.
- Režim se rozšiřuje z akcií také na akciím podobné nástroje a neakciové nástroje
- Investiční podnik, který organizovaně, často, systematicky a ve značném množství obchoduje na vlastní účet (pozn. z vlastní knihy) při provádění pokynů zákazníků mimo regulovaný trh, MTF nebo OTF
  - Frekvence a systematicčnost se posuzuje podle počtu OTC obchodů na vlastní účet při provádění pokynů zákazníků
  - Množství se posuzuje podle objemu OTC obchodů v poměru k celkovému objemu obchodů nebo k celkovému objemu obchodů s určitým finančním nástrojem v Unii
  - Možnost se dobrovolně zařadit jako SI

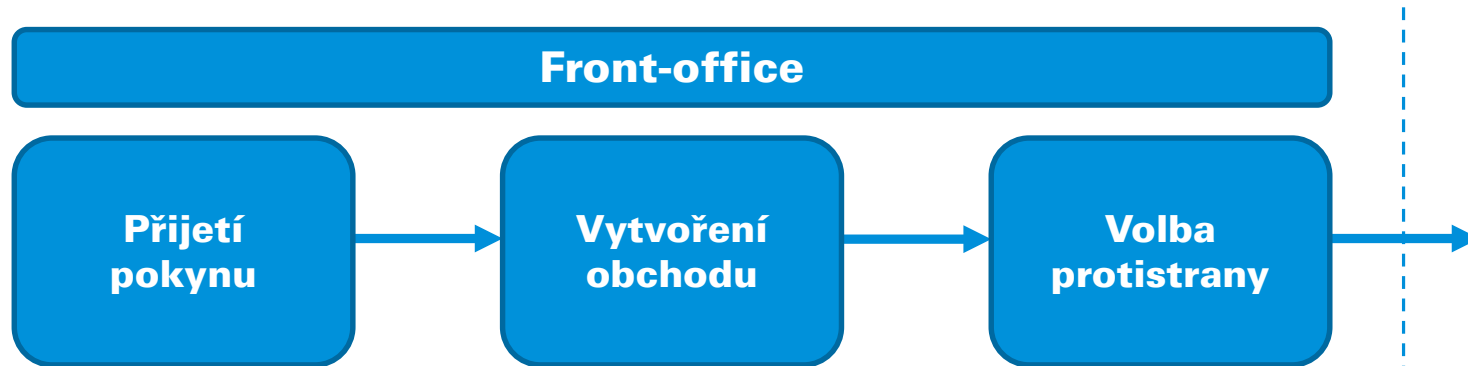
Systematický internalizátor – definice

Kvantitativní kritéria pro vyhodnocení SI (dle ESMA ITS)

			Dluhopisy	Strukturované finanční produkty	Deriváty	Povolenky na emise	
nebo	Prahová hodnota pro často a systematicky (likvidní nástroje)	Likvidní nástroje	Počet transakcí vykonaných investičním podnikem na vlastní účet OTC / celkový počet transakcí stejného instrumentu v EU	2,5% alespoň jednou týdně	4% alespoň jednou týdně	2,5% alespoň jednou týdně	4% alespoň jednou týdně
	Prahová hodnota pro často a systematicky (nelikvidní nástroje)	Nelikvidní nástroje	Minimální frekvence obchodování	alespoň jednou týdně	alespoň jednou týdně	alespoň jednou týdně	alespoň jednou týdně
	Prahová hodnota pro značné množství (stačí splnění 1 kritéria)	Kritérium 1	Velikost OTC obchodování investičním podnikem na vlastní účet / celkový objem stejného nástroje vypořádaného investičním podnikem	25%	30%	25%	30%
		Kritérium 2	Velikost OTC obchodování investičním podnikem na vlastní účet / celkový objem stejného nástroje vypořádaného v EU	1,00%	2,25%	1,00%	2,25%

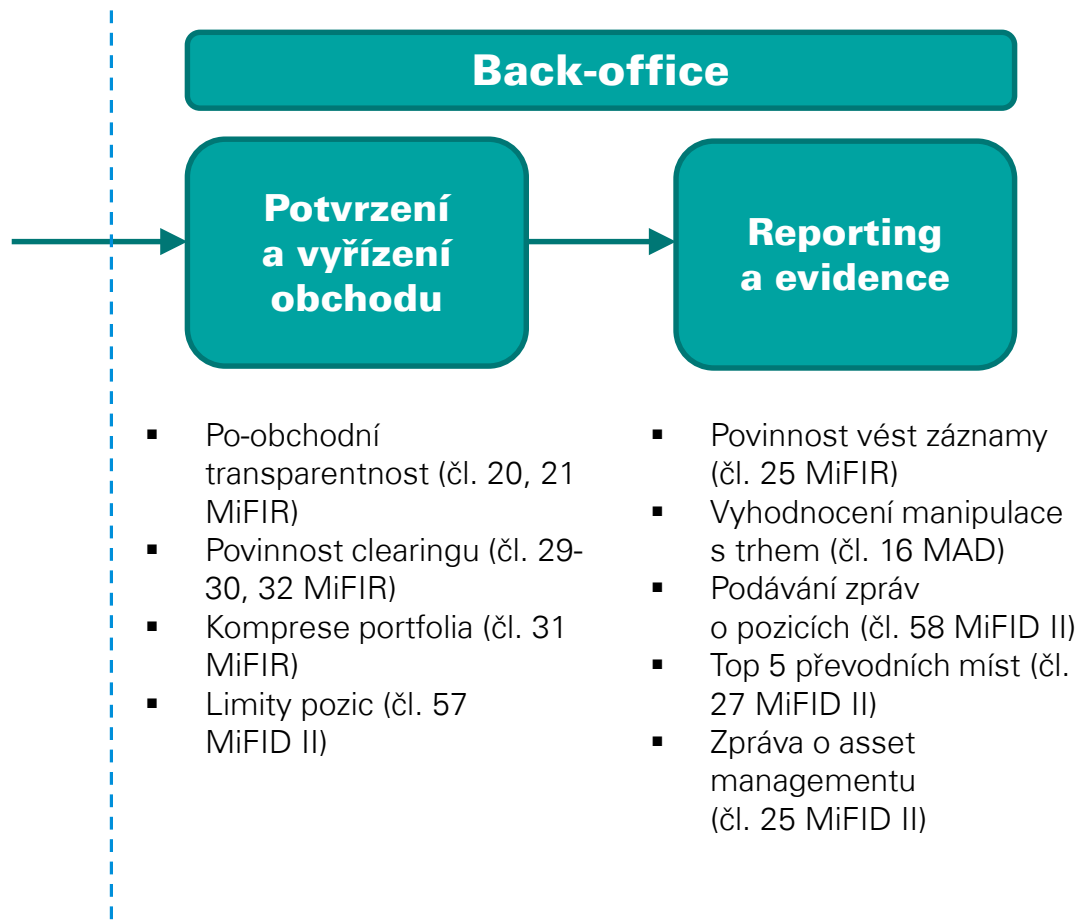

Dopady na proces obchodování

- Způsoby obchodování různých nástrojů – RT, MTF, OTF, SI, ostatní (MiFIR)
- Nahrávané hovory a zápisy ze schůzek (čl. 16 MiFID II)
- Vyhodnocení investičního dotazníku (čl. 25 MiFID II)
- Informace o závislosti investičního poradenství (čl. 24 MiFID II)
- Střety zájmů (čl. 23)
- Obchodní systémy MTF a OTF (čl. 3-13 MiFIR)
- Vázaní zástupci (čl. 29, 34 MiFID II)
- Market research
- Před-obchodní transparentnost systematického internalizátora (čl. 14, 18 MiFIR)
- Povinnost obchodovat na vybraných trzích nebo systémech (MiFIR 28)
- Provedení pokynu za nejlepších podmínek (čl. 27 MiFID II, čl. 15 MiFIR)
- Analýza kvality provedení pokynů (čl. 27 MiFID II)

Dopady na proces obchodování

Harmonogram implementace transparentnosti

1. srpna 2018

- ESMA poprvé zveřejní celkový počet a objem provedených transakcí v EU za období od 3. ledna 2018 do 30 června 2018.

1. září 2018

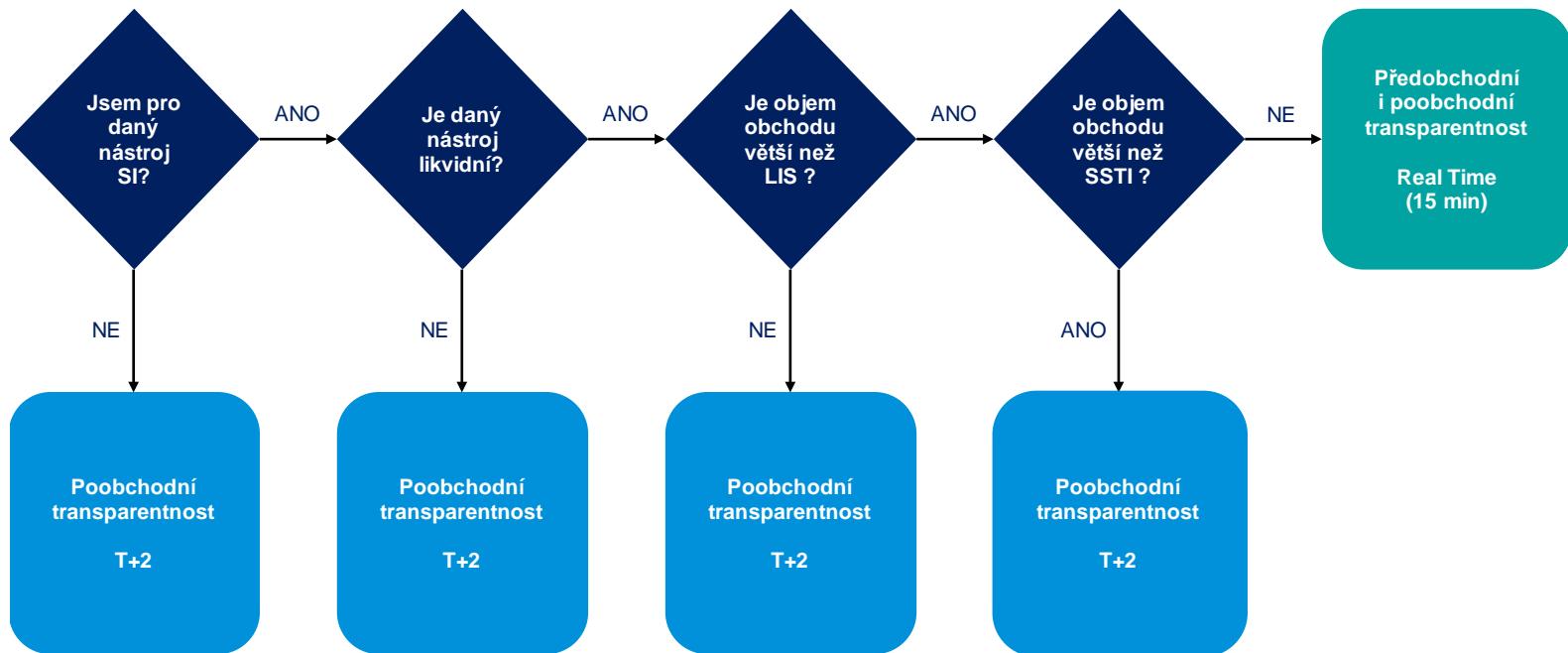
- Do tohoto data musí investiční podniky provést své první hodnocení a tam, kde to je nutné, být v souladu s povinnostmi systémového internalizátora (včetně vyrozumění svého národního regulátora) do 1. září 2018.

Čtvrtletní aktualizace

- Následně provést hodnocení, zda je podnik systémový internalizátor
- ESMA bude zveřejňovat data vždy 1. kalendářní den v únoru, květnu, srpnu a listopadu
- Investiční podniky musí provést kalkulace a být v souladu s režimem systémového internalizátora do 15. kalendářního dne února, května, srpna a listopadu (pokud se jich tato povinnost týká)

<https://www.esma.europa.eu/press-news/esma-news/esma-prepares-mifid-ii-systematic-internaliser-regime>

Zjednodušený rozhodovací strom

Zaznamenávání hovorů a komunikace

MIFID II / MiFIR - vybraná témata

Zaznamenávání komunikací a hovorů

Zaznamenávání telefonických hovorů a elektronických komunikací

- Povinnost uchovávat záznamy (telefonické hovory, emaily, faxy, chat) týkající se:
  - Přijímání a předávání pokynů
  - Provádění pokynů na účet zákazníků
  - Obchodování na vlastní účet
- Uchovávání záznamu po dobu 5 let (ČNB může stanovit i 7 let)
- I komunikace, která nevede ke sjednání obchodu (vč. poskytnutí investičního doporučení)
- Zákaz používat soukromé zařízení
- Zákazník musí být o nahrávání komunikace předem informován

Zaznamenávání osobních hovorů

- Povinnost vyhotovit písemný záznam
- Minimální obsah je součástí ESMA RTS/ITS
- Nemusí být veden ve formě „minutes“

Zaznamenávání komunikací a hovorů

Relevantní výňatky z ESMA Q&A

- Nahrávat by se měla i interní komunikace, pokud souvisí s nějakým obchodem, včetně komunikace týkající se obchodů na vlastní účet
- Přestože celý záznam může trvat i hodinu, přičemž obchodu se týkají pouze 2 minuty, celý záznam musí být pořízen a uchován
- Nemusí se nahrávat investiční poradenství, pokud nehrozí, že povede k obchodu
- Záznamy související s obchody musí být pravidelně monitorovány a vyhodnocovány, k tomu lze využít odpovídající risk based approach (na vzorcích nebo jinou metodou stanovenou zástupcem Compliance zodpovědným za MiFID II)
- Se záznamy nesmí být možno žádným způsobem manipulovat nebo je odstranit
- Je na zvážení instituce, zdali záznamy z osobních jednání budou klienti podepisovat
- K zaznamenávání hovorů a veškeré komunikace musí existovat předpisy, postupy, kontrolní mechanismy a školení zaměstnanců
- Pravidelně se musí aktualizovat seznam jednotlivců a komunikačních zařízení schválených k využití při sjednávání obchodů
- Klienta je nutné informovat nejen o tom, že je nahráván, ale rovněž o tom, že mu bude nahrávka poskytnuta na vyžádání po dobu alespoň 5 let, a tato informace je mu poskytnuta v jazyce, v jakém je sjednáván obchod

Informování klientů

MiFID II / MiFIR - vybraná témata

Poskytované informace

Zvýšení informační povinnosti, mj.

- **Informace klientům musí obsahovat**
  - Zda je investiční poradenství poskytováno nezávisle
  - Zda je investiční poradenství založeno na rozsáhle, nebo omezenější analýze různých druhů finančních nástrojů
  - Zda investiční podnik poskytne zákazníkovi pravidelné hodnocení vhodnosti finančních nástrojů
  - Vhodné pokyny a upozornění týkající se rizik spojených s investicemi do daných nástrojů
  - Veškeré náklady a související poplatky
  - Informace o mechanismech převádění poplatků, provizí a peněžních či nepeněžních výhod (získaných v souvislosti s poskytováním investičních služeb) na zákazníka.
- Pokud je investiční služba poskytnuta jako balíček, investiční podnik informuje zákazníka, zda lze jednotlivé složky koupit oddělené a poskytne u každé složky údaj o nákladech a poplatcích.
- Informování o cenách nástrojů s podmíněným závazkem
- Investiční podnik poskytne zákazníkovi přiměřené zprávy o poskytovaných službách na trvalém nosiči dat, před poskytnutím investičního poradenství mu také poskytne prohlášení o vhodnosti a o tom, jak poskytnuté poradenství odpovídá preferencím a cílům neprofesionálního klienta.
- Pokud investiční podnik zajišťuje správu portfolia, musí pravidelná zpráva obsahovat aktualizované prohlášení o vhodnosti finančních nástrojů pro neprofesionálního zákazníka.

Investiční poradenství

MiFID II / MiFIR - vybraná témata

Investiční poradenství

- **Investiční podnik musí zákazníka informovat, zda poskytuje poradenství nezávislé.**
- **Poradenství je nezávislé, pokud investiční podnik:**
  - Posoudí dostatečné spektrum finančních nástrojů (diverzifikovaný výběr nástrojů, počet a rozmanitost nástrojů přiměřená rozsahu poradenství a počtu nástrojů dostupných na trhu, množství vlastních nástrojů je přiměřené)
  - Nepřijme a neponechá si žádné pobídky od třetích stran (viz dále)
- Podnik nemůže celé své podnikání označovat jako nezávislé - oba typy poradenství (závislé i nezávislé) musí být od sebe jasně odděleny (organizačně).
- Pro každý produkt musí být identifikován cílový trh, specifikován vhodný klient, vypracovaná poplatková struktura a vyhodnocena rizikovost produktu.
- Investiční podnik poskytující investiční služby nemůže odměňovat zaměstnance způsobem, který by odporoval povinnosti zaměstnanců jednat v nejlepším zájmu svých zákazníků.
- Fyzické osoby poskytující jménem podniku investiční poradenství nebo informace o finančních nástrojích a investičních nebo doplňkových službách zákazníkům mají nezbytné znalosti a dovednosti (Guidelines ESMA)

Investiční poradenství - pobídky

Přehled možných pobídek v různých režimech investičního poradenství

Nezávislé poradenství	Zvýšení kvality poskytnuté služby	Přiměřené poplatky	Peněžní benefity	Nepeněžní benefity - ostatní	Nepeněžní benefity - malé	Zveřejnění Ex ante	Zveřejnění Ex post
Ano	Ne	✓	-	-	-	✓	✓
	Ano		-	-	✓		
Ne	Ne		✓	✓	✓		
	Ano		-	-	-		

Test zvýšení kvality příslušné služby („quality enhancement test“)

- Vzorový výčet případů je součástí Level 2 standardů ESMA
- Test není splnění, pokud:
  - Poplatek, provize nebo nepeněžní benefit nepřináší vyšší kvalitu služeb poskytovaných klientovi
  - Benefituje společnost, akcionáři nebo zaměstnanci bez měřitelného benefitu i pro klienta
  - Průběžný poplatek nepřináší klientovi i průběžné zlepšení kvality služby
- Předpokládá se, že ESMA vydá ještě dodatečné doporučení k testování kvality služby
- Test by měl být doložen detailní evidencí každé platby a poznámky o zvýšení kvality

Investiční poradenství - pobídky

Nepeněžní benefity

- Nepeněžní benefity nesmí ovlivnit povinnost podniku jednat v nejlepším zájmu klienta
- Level 2 standardy také blíže definují, co je a není možné považovat nepeněžní benefit
  - Informace nebo dokumentace vztahující se k finančním nástrojům
  - Účast na konferencích, seminářích nebo školeních
  - Přiměřené pohoštění v minimální hodnotě
- Standardy dále definují jak může být výzkum zařazen mezi nefinanční benefity
- Výzkum by měl být placen nebo z fondu na výzkum tvořený z poplatku účtovaného klientům

Nezávislé poradenství a správa portfolia

- Veškeré odměny musejí být bez významného zpoždění a v plné výši převedeny klientům
- Výplatu odměny klientům není možné započíst s jinými poplatky, které se účtují klientům
- Tuto platbu je možné spojit s pravidelnou informací o portfoliu
- Měla by existovat interní politika převodu pobídek a benefitů
- Povinnost informovat klienta o mechanismech převodu

kpmg.cz

© 2017 KPMG Česká republika, s.r.o., a Czech limited liability company and a member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative (“KPMG International”), a Swiss entity. All rights reserved.